

Kunstmatig vogelparadijs

ISMANING

door Prof. Dr. Walter Wüst

Praktisch heeft het gebied van Ismaning in méér dan een opzicht de waarde en de invloed van een natuurreservaat van internationale rangorde. Vóór alles als verblijfplaats, maar ook als broedterrein van bedreigde vogelsoorten. Zo broedden, of nestelen er nog, de *geoorde fuut*, *krakeend*, *pijlstaart*, *slobeend*, *kuijeend*, *tafeleend*, *witoogeend*, *bruine kiekendief*, *grauwe kiekendief*, *grutto*, *kemphaan*, *lachstern* en *buidelmees*.

Alleen met betrekking tot de jacht is ons vogelparadijs eerder een gevaar voor de vogelwereld. Althans zolang deze er wordt bedreven door lieden, die van vogels geen verstand hebben en er ook geen moeite voor willen doen, de soorten te leren onderscheiden. In de nazomer van het vorige jaar schoot zo'n onweidelijke jager voor mijn ogen een *visarend*, die bij ons het hele jaar beschermd is. En enige maanden later kreeg ik een *krooneendenwifje* in handen, dat aangeschoten was gevonden. Ook de *krooneend* is in Duitsland beschermd en deze soort probeert al jarenlang bij de visvijvers te broeden, tot nu toe zonder succes.

De in deze omgeving ongewone concentratie van waterwild maakt op de naïeve jager de indruk, alsof zij onuitputtelijk is en lokt niets ontziende, zinloze slachtpartijen uit. In werkelijkheid is deze concentratie van watervogels bij Ismaning slechts het gevolg van het feit, dat

overal elders de rust-, broed- en voedselterreinen steeds schaarser worden. Wanneer de vogels nu ook op een uitwijkplaats als de onze nog zo sterk belaagd worden, tast men daarmee voor vele soorten de reserves aan, waarvan hun voortbestaan afhankelijk is.

Tegenover dergelijke overwegingen staan de jachtgerechtigden, helaas, nog vreemd. Wel worden de *patrijzen* en uitgezette *fazanten* vertroeteld en ontzien, maar voor de eenden en snippen gebeurt niets. In tegendeel! Prompt op 1 augustus begint men zonder enige reserve op de breedsnavels los te knallen, hoewel zij op dit tijdstip vaak nog met jongen rondtrekken en hier en daar zelfs nog zitten te broeden. Daarbij vraagt niemand zich af, of het om zeldzame of om veelvuldig voorkomende, om beschermde of voor de jacht vrijgegeven soorten gaat.

Gelukkig is, sinds de eerste naoorlogse jaren, de toestand al belangrijk verbeterd. Toen floten kogels en hagel ons letterlijk van alle kanten om de oren. Zelfs ver buiten het Ismaninger gebied informeerden buitenlandse schutters, hoe men toch wel bij de vele eenden kon komen. Arme, onschuldige schepselen, op wie de jachtinstinkten van de kultuurmens zich uitleven! Zijn wij werkelijk zo ver verheven boven de Zuideuropaanen, die onze zangvogels vermoorden, dat wij met een zuiver geweten menen te moeten protesteren tegen hun praktijken? Natuurlijk gaat die decimering van de zangvogels ons aan het hart. Maar oneindig belangrijker is thans de noodzaak, roofvogels, uilen en watervogels te beschermen.

Het gebied van Ismaning ligt in een uitgestrekt jachtveld voor klein wild. Het ware te wensen, dat althans een deel van de plassen en hun oevers aan de jacht zou worden onttrokken. Dit is, helaas, tot dusver niet mogelijk gebleken. Slechts een stukje moeras van ruim zeven ha, dat buiten de dammen ligt, kon in 1938 tot vogelreservaat worden bestemd. Dit gebied is echter geheel aan het vandalisme van de plattelands- en stadsjeugd overgeleverd.

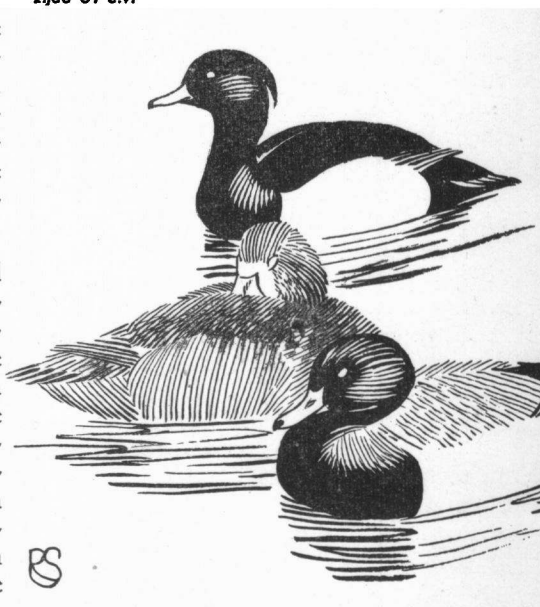
Nog in een ander opzicht vormt het gebied van Ismaning in zekere zin een bedreiging voor zeldzame diersoorten. Dertig visvijvers, met een gezamenlijke oppervlakte van ongeveer 200 ha, worden gebruikt voor het kweken van karpers. Bij de bestrijding van zgn. voor de visserij schadelijke vogels schoot men aanvankelijk het doel ver voorbij. Honderden *blauwe reigers* en zelfs *purperreigers* werden in klemmen gevangen. Aangelokt door het rijke leven, dat zich aan de vijvers ontwikkelde, vonden scharen meeuwen de dood in vallen en door hagel. Hun broedkolonies, en ook die van sterntjes en *geoorde futen* werden volledig verstoord, waarbij tegelijkertijd allerlei andere legfels werden geroofd. In een reeks vertrouwelijke gesprekken met de verantwoordelijke personen werd tenslotte een beide partijen bevredigende oplossing gevonden. De vernietiging van watervogels, waaronder vooral de reigers te lijden hadden en die ook uit natuurbeschermingsoverwegingen verwerpelijk was, is vrijwel stopgezet. Het economische voordeel van de bestrijding was trouwens toch twijfelachtig.

In de toekomst zal van geval tot geval worden overwogen, hoe eventuele schade kan worden voorkomen, zonder na-deel voor de vogelwereld. De enkele kleine visvijvers met jonge vis werden met draden afdoende tegen gevederde visdieven beveiligd. De vogels doen verder over het algemeen twee- of driejarige karpers geen kwaad. Wij hopen nu, dat de verdreven *lachsterns* en *visdiefjes* spoedig weer vaste voet zullen krijgen, misschien met in hun gevolg de volkomen onschadelijke *geoorde fuut*. Weegt men deze nadelen tegen de voordelen af, dan blijkt het gebied van Isma-

ning een belangrijke aanwinst te zijn voor de natuurbescherming, ondanks de intensieve exploitatie van de visvijvers en de jacht op waterwild. Dit waterwildparadijs is ons weliswaar bijna als een geschenk in de schoot gevallen, maar het vraagt een doortastend en voorzichtig beheer, waardoor het enerzijds op den duur nog beter zal beantwoorden aan de eisen, die aan een reservaat moeten worden gesteld, terwijl het ons anderzijds de gelegenheid biedt ervaringen op te doen, waarvan zowel hier als elders zal kunnen worden geprofiteerd.

Tenslotte moge ik er nog op wijzen, dat ook elders vergelijkbare projecten een verheugende ontwikkeling vertonen. Het is voor de natuurbescherming zaak, die ontwikkeling met de grootst mogelijke aandacht te volgen, voor zover zij er al niet bij betrokken is. Nu in het kultuurlandschap de natuur zo verontrustend wordt aangetast, waarbij zo vele onvervangbare zaken onherroepelijk verdwijnen, dienen wij de blik te vestigen op nieuwe, hoopgevende mogelijkheden, die de natuurbescherming, met alle krachten waarover zij beschikt, zal dienen uit te buiten.

Dit is het vervolg van een artikel, waarvan het eerste deel is afgedrukt in nr. 5 van Het Vogeljaar, op bladzijde 61 e.v.

*Kuifeendje en toppers
Cliché Algemeen Handelsblad*